

Αρχιμηνιά και αρχιχροινιά ...με επίθεση σε βαρέα και ανθυγιεινά

Και αφού χορτάσαμε με τις πρωτοχρονιάτικες ευχές των πολιτικών παραγόντων του δικομματισμού για αίσιο και ευτυχές 2008, το τέλος των γιορτών μας επανέφερε απότομα στην πραγματικότητα, μιας και οι κυβερνητικές εξαγγελίες μόνο αισιοδοξία δεν φέρνουν για τους εργαζομένους. Ιδιαίτερα για τους χιλιάδες εργαζομένους στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα (BAE) η κυβέρνηση βάλθηκε να τους «κάτσουν στο λαιμό» τα... μελομακάρονα αφού τα σχέδια για «αναμόρφωση» του καθεστώτος των BAE που είδαν το φως της δημοσιότητας προμηνύουν πολύ δυσάρεστες εξελίξεις.

«Ποδαρικό» με αυξήσεις σε όρια ηλικίας

Η φετινή πρωτοχρονιά σήμανε την έναρξη της εφαρμογής μιας σειράς διατάξεων των αντεργατικών νόμων Σιούφα (ΝΔ) και Ρέππα (ΠΑΣΟΚ), πράγμα που μεταφράζεται σε αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης κατά 6 μήνες και μείωση των συντάξεων, αφού από φέτος και κάθε χρόνο μέχρι το 2017 το ποσοστό αναπήρωσης (δηλαδή το ποσοστό βάσει του οποίου υπολογίζεται η σύνταξη) θα μειώνεται κατά 1%. Ούτε βέβαια η αλλαγή στην ηγεσία του Υπουργείου Απασχόλησης, επικεφαλής του οποίου τίθεται πλέον η Φάνη-Πάλλη Πετραλιά, άλλαξε κάτι στα σχέδια της κυβέρνησης. Επιβεβαιώνεται για άλλη μια φορά ότι οι κατευθύνσεις για τις ανατροπές στο ασφαλιστικό αποτελούν πολιτικές επιλογές της κυβέρνησης και είναι άρρηκτα δεμένες με τη γενικότερη πολιτική της, που προωθείται ανεξαρτήτως προσώπων. Αυτό εξάλλου δεν χάνουν ευκαιρία να το διατυμπανίζουν και οι ίδιοι. Ακόμα και στο πρωτοχρονιάτικο μήνυμά του ο πρωθυπουργός τόνισε την αποφασιστικότητα της κυβέρνησης να προωθήσει τις «αλλαγές» και τις «μεταρρυθμίσεις». Βέβαια τα παχιά λόγια δεν μπορούν να κρύψουν τα ζόρια της κυβέρνησης να προωθήσει τα παραπάνω μέτρα εν' όψει των λαϊκών αντιδράσεων. Εξάλλου ο μήνας που πέρασε, πέρα από τα ροζ και μη σκάνδαλα, σηματοδοτήθηκε από την ιδιαίτερα ελπιδοφόρα συμμετοχή στην απεργία της 12^{ης} Δεκεμβρη.

Τα BAE μέχρι σήμερα

Το καθεστώς των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων καθιερώθηκε ουσιαστικά τη δεκαετία του '60 και διαμορφώθηκε κάτω από την πίεση της ανάπτυξης του εργατικού κινήματος και της πάλης του για κάποια ελάχιστη προστασία σε επαγγέλματα που χαρακτηρίζονται από υψηλή επικινδυνότητα,

όπως π.χ. οι οικοδόμοι, οι μεταλλεργάτες κλπ. Το καθεστώς αυτό με τις κατά καιρούς νομοθετικές παρεμβάσεις και αλλαγές που έγιναν έφτασε να αφορά 700.000 περίπου εργαζομένους του ιδιωτικού τομέα περιλαμβάνοντας 537 επαγγέλματα. Για τους εργαζομένους στα επαγγέλματα αυτά προβλέπονται μειωμένα όρια συνταξιοδότησης κατά 5 έως 7 χρόνια, αυξημένες συντάξεις, καθώς και επιδόματα ανθυγιεινών εργασιών τα οποία καθορίζονται από τις κλαδικές συλλογικές συμβάσεις και κυμαίνονται ανάλογα με την ειδικότητα ή το επάγγελμα και την προϋπηρεσία από 50 έως 200 ευρώ το μήνα. Τα παραπάνω, βέβαια, δεν αποτελούν αγαθοεργία των κυβερνήσεων και των εργοδοτών, αφού τις παραπάνω «διευκολύνσεις» οι εργαζόμενοι τις εξαργυρώνουν με τον ιδρώτα τους, με τη σκληρή δουλιά κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες. Ακόμα, τις χρυσοπληρώνουν καταβάλλοντας επιπλέον ασφαλιστικές εισφορές ύψους 3,45% επί του μισθού. Η αντίστοιχη επιβάρυνση για τους εργοδότες φτάνει μόλις το 2,15%. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι πολύ πρόσφατα το καθεστώς των BAE αφορούσε μόνο ασφαλισμένους του ΙΚΑ, ενώ εξαιρούνταν οι εργαζόμενοι του δημοσίου ακόμα και αν εργάζονταν σε ιδιαίτερα ανθυγιεινές εργασίες όπως η αποκομιδή σκουπιδιών.

Βαρέα και ανθυγιεινά σχέδια

Φαίνεται όμως ότι και οι παραπάνω «θυσίες» είναι πλέον δυσβάσταχτες για το κεφάλαιο που για να αντέξει στην κούρσα των κερδών κοιτά να ξεφορτωθεί και τις πλέον στοιχειώδεις υποχρεώσεις που έχει προς τους εργαζομένους. Οι προτάσεις της επιτροπής που συστάθηκε, βάσει του ΠΑΣΟΚικού νόμου Ρέππα, για την επανεξέταση των βαρέων και ανθυγιεινών είναι χαρακτηριστικές. Προτείνεται η ουσιαστική κατάργηση του θεσμού των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων και η αντικατάστασή του με ένα είδος πριμοδότησης για ορισμένα βαρέα επαγγέλματα. Αναλυτικότερα, η επιτροπή προτείνει την κατάταξη των βαρέων επαγγελμάτων σε 4 κατηγορίες καθεμιά από τις οποίες θα πριμοδοτείται με πλασματικό χρόνο ασφάλισης από 5 έως 20% επί του εργάσιμου βίου. Έτσι, για παράδειγμα για κάποιο εργαζόμενο που ανήκει στην πρώτη κατηγορία και εργάζεται 20 χρόνια θα υπολογίζονται 21 έτη ασφάλισης κοκ. Ωστόσο η πρόταση αυτή -πέρα από την αντιδραστικότητά της- αφήνει ερωτηματικά αφού δεν ορίζονται ούτε τα όρια ηλικίας, ούτε το ποιος θα καταβάλλει τις εισφορές για τον πλασματικό χρόνο. Ανοίγουν έτσι παραθυράκια για την αύξηση των ορίων ηλικίας και στα BAE καθώς και για την απαλλαγή των εργοδοτών από τις εισφορές τους. Επίσης, παρά τις «φιλότιμες» προσπάθειες της κυβέρνησης να εμφανίσει σαν επιστημονικές αυτές τις προτάσεις, στη χώρα μας δεν υπάρχει κανένα σύστημα καταγραφής και κατάταξης των επαγγελματιών ασθενειών. Συνεπώς, η ένταξη των επαγγελμάτων στις παραπάνω κατηγορίες θα αποτελεί πολιτική απόφαση και θα γίνεται με κριτήρια τα οποία δεν μπορεί να αποκλίνουν από τη γενική πολιτική της κυβέρνησης, αυτή δηλαδή της εξυπηρέτησης της κερδοφορίας του κεφαλαίου.

Με αντεργατικά εναλλακτικά σενάρια

Οι παραπάνω «πρωτοποριακές» προτάσεις δεν δηλώνουν ότι έπαψαν να υπάρχουν στα συρτάρια της κυβέρνησης και οι πιο παραδοσιακές λύσεις, όπως είναι το δραστηκό πετσόκομα επαγγελμάτων και ειδικοτήτων από τη λίστα των BAE. Σε παλιότερη εισήγηση της παραπάνω επιτροπής προτεινόταν ο περιορισμός των επαγγελμάτων που υπάγονται στα BAE, καθώς και η γενικότερη ανατροπή του θεσμού ώστε να καταργείται το δικαίωμα των εργαζομένων να βγαίνουν νωρίτερα στη σύνταξη. Πάντως, ανεξάρτητα από το σενάριο που τελικά θα επιλεγεί από την κυβέρνηση, ένα πράγμα είναι σίγουρο: η

Η εντατικοποίηση της εργασίας αυξάνει διαρκώς την επικινδυνότητα ακόμα και επαγγελματιών που με την πρώτη ματιά μπορεί να φαντάζουν σχετικά «ασφαλή»

πίεση να προχωρήσουν τα αντιστασιαστικά μέτρα αυξάνεται και τα ΒΑΕ αποτελούν το πρώτο βήμα. Οι καθησυχαστικές δηλώσεις των υπουργών ότι δήθεν δεν θα θιγούν ώριμα ασφαλιστικά δικαιώματα περισσότερο ανησυχία πρέπει να σπέρνουν στους εργαζομένους και ιδιαίτερα στους νέους.

Επιχείρηση διαστρέβλωσης της πραγματικότητας...

Τα σχέδια σαρώματος του θεσμού των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων βέβαια δεν ήρθαν από το πουθενά, αφού οι αλλαγές για τις οποίες τώρα γίνεται λόγος προετοιμάζονται εδώ και χρόνια από τις πρασινογάλανες κυβερνήσεις με μια καλά μεθοδευμένη προσπάθεια να νομιμοποιηθούν στις συνειδήσεις των εργαζομένων. Έτσι, η κυβέρνηση παπαγαλίζει ξανά τα χιλιοσκαυμένα επιχειρήματα περί «στρεβλώσεων» στο θεσμό των ΒΑΕ όπου δήθεν εντάσσονται επαγγέλματα που δεν είναι βαρέα και ανθυγιεινά όπως είναι π.χ. οι κομμωτές. Και είναι εύκολο να εκφέρει κανείς τέτοιες απόψεις αν δεν έχει βιώσει τι σημαίνει δουλιά ήλιο με ήλιο εισπνέοντας τοξικές βαφές ή αμίαντο ή δουλιά σε σκαλωσιές σε ύψος ακόμα και 30 μέτρων πάνω από το έδαφος. Άλλωστε, τα επιχειρήματα της κυβέρνησης διαφεύδονται πανηγυρικά από την ίδια την πραγματικότητα των **6.255 επίσημως καταγεγραμμένων επαγγελματικών ατυχημάτων** εκ των οποίων **128 θανατηφόρα** για το έτος 2006. Και οι παραπάνω αριθμοί φανερώουν ένα μικρό μόνο μέρος του προβλήματος, αφού με την τρομοκρατία στους χώρους δουλιάς να οργιάζει και τις επιθεωρήσεις εργασίας ουσιαστικά διαλυμένες, ένας μεγάλος αριθμός εργατικών ατυχημάτων μένει στην αφάνεια. Ισχυρίζονται ότι η εξέλιξη της τεχνολογίας καθιστά πλέον την ένταξη πολλών επαγγελμάτων στα ΒΑΕ «παρωχημένη». Κι όμως στην πραγματικότητα η εντατικοποίηση της εργασίας αυξάνει διαρκώς την επικινδυνότητα ακόμα και επαγγελμάτων που με την πρώτη ματιά μπορεί να φαντάζουν σχετικά «ασφαλή» (π.χ. εμποροϋπάλληλοι λόγω ορθοστασίας κλπ). Κάπου εδώ θα βάλομε τελεία μιας και στο τεράστιο σημασία ζήτημα των επαγγελματικών ασθενειών θα επανέλθουμε σε επόμενο φύλλο.

...με ευρωπαϊκό αέρα!

Εσχάτως χρησιμοποιήθηκε και σαν επιχείρημα ο «εξευρωπαϊσμός» του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, αφού διατείνονται ότι ο θεσμός των ΒΑΕ είναι άγνωστος στις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ. Το επιχείρημα αυτό αν και ανακριβές, είναι ωστόσο ενδεικτικό, καθώς φανερώνει από που λαμβάνουν εντολές και κατευθύνσεις οι ντόπιοι πρασινογάλαζοι «σταυροφόροι» των αντιστασιαστικών μεταρρυθμίσεων. Στις χώρες της ΕΕ το σύστημα των ΒΑΕ έχει διαφορετική μορφή και βασίζεται σε έναν αυτοτελή κλάδο ασφάλισης

του εργασιακού κινδύνου. Στην Ελλάδα τέτοιος κλάδος ουδέποτε συστάθηκε παρ'ότι οι πρώτες προσπάθειες για τη θεσμοθέτησή του ανάγονται στη δεκαετία του '60(!). Ουσιαστικά βέβαια και τα δύο συστήματα την ίδια ανάγκη εξυπηρετούν, παραχωρώντας ορισμένες **παροχές-ψίχουλα** σαν αντιστάθμισμα της φθοράς που υφίστανται στην υγεία τους οι εργαζόμενοι λόγω των ελλειπστάτων μέτρων πρόληψης και προστασίας των εργαζομένων από επαγγελματικές ασθένειες και εργατικά ατυχήματα. Πλέον ακόμα και αυτά τα ψίχουλα προσπαθεί το κεφάλαιο σε πανευρωπαϊκό επίπεδο να περικόψει προκειμένου να εξυπηρετηθεί η «ανταγωνιστικότητα» της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Καί έρχονται και άλλα

Το ξήλωμα του θεσμού των ΒΑΕ δεν είναι παρά ένας ακόμα κρίκος στην επιχείρηση κατεδάφισης της κοινωνικής ασφάλισης. Αυτό αποδεικνύεται και από τα ίδια τα γεγονότα αφού κάθε μέρα έρχονται στο προσκήνιο και νέα αντιστασιαστικά σχέδια που αφορούν το σύνολο των εργαζομένων και ιδιαίτερα των νέων και των γυναικών. Ήδη η κυβέρνηση έχει προαναγγείλει κύκλο επαφών με τους «κοινωνικούς εταίρους» (βλ. ΓΣΕΕ, ΣΕΒ) προκειμένου να καταθέσει το επόμενο διάστημα τις προτάσεις της. Ωστόσο, **οι ήδη διακηρυγμένες θέσεις της κυβέρνησης καθώς και η μέχρι τώρα πρακτική της δεν αφήνει κανένα περιθώριο αμφιβολίας για το περιεχόμενο αυτών των προτάσεων.** Οι ξεπουλημένες συνδικαλιστικές ηγεσίες σε ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ, μετά τους αναμενόμενους λεονταρισμούς, τηρούν τώρα «στάση αναμονής» βάζοντας βούτυρο στο ψωμί της κυβέρνησης. Η στάση τους δεν εκπλήσσει βέβαια κανέναν αφού από κοινού με τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ παλιότερα και της ΝΔ τώρα έβαλαν τη βόμβα στα θεμέλια του ασφαλιστικού συστήματος υπογράφοντας και εφαρμόζοντας το νόμο Ρέππα.

Δημήτρης Τζόκας

ΚΛΙΜΑΚΩΝΟΥΜΕ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟ ΠΑΜΕ

22 Γενάρη - Όλοι στους δρόμους!

Απέναντι στην προσπάθεια της κυβέρνησης να διασπάσει ξανά τους εργαζομένους προκειμένου να ανοίξει ο δρόμος για την αντιστασιαστική μεταρρύθμιση οι εργαζόμενοι πρέπει να προτάξουν τον ενωτικό αγώνα τους για την ανατροπή της αντιλαϊκής πολιτικής με βάση τα αιτήματα που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες τους. Εξάλλου, **το ζήτημα των ΒΑΕ αφορά το σύνολο των εργαζομένων** και όχι μόνο αυτούς που είναι ήδη ενταγμένοι ή δίκαια διεκδικούν την ένταξή τους σε αυτά. Οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να τους αφήσουν να υποσκάψουν και πάλι τον αγώνα τους. Ενώ λοιπόν η κυβέρνηση δηλώνει σε όλους τους τόνους την αποφασιστικότητά της, να προχωρήσει τις μεταρρυθμίσεις οι εργαζόμενοι πρέπει να αντιπάρουν τη δική τους αποφασιστικότητα να περιφρουρήσουν και να διευρύνουν τα δικαιώματά τους. Η απεργία της 12ης Δεκεμβρη έστειλε ένα πρώτο αισιόδοξο μήνυμα. Στα χέρια των εργαζομένων βρίσκεται τώρα η δυνατότητα να κλιμακώσουν και να εντείνουν τον αγώνα τους συμμετέχοντας μαζικά στα συλλαλητήρια του ΠΑΜΕ στις 22 του Γενάρη (Αθήνα: 6 μ.μ., Ομόνοια - Θεσσαλονίκη: 6 μ.μ., Λιμάνι).

- ▶ Να καταργηθούν οι αντιστασιαστικοί νόμοι Σιούφα και Ρέππα
- ▶ Υπεράσπιση και διεύρυνση του θεσμού των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων
- ▶ Σύνταξη στα 60 για τους άντρες και στα 55 για τις γυναίκες, 55 και 50 αντίστοιχα για τα ΒΑΕ
- ▶ Κατώτερη σύνταξη 1.120 ευρώ
- ▶ Ουσιαστικά μέτρα ασφάλειας και υγιεινής της εργασίας

Κατάργηση των ΒΑΕ σημαίνει: αύξηση ορίων συνταξιοδότησης κατά 5 έως 7 χρόνια, μείωση συντάξεων κατά 11%, μείωση μισθών από 50 έως 200 ευρώ

Στα χέρια των εργαζομένων βρίσκεται τώρα η δυνατότητα να κλιμακώσουν και να εντείνουν τον αγώνα τους συμμετέχοντας μαζικά στα συλλαλητήρια του ΠΑΜΕ στις 22 του Γενάρη